

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Бейімбет Майлиннің қаламгерлік қырынан танытқан шығармалары

ЖАРИЯЛАНДЫ
12.01.2024СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/148213/

Тақырыбы: Бейімбет Майлиннің қаламгерлік қырынан танытқан шығармалары

Автор Муратов Сардар Ангсатбайұлы

Бакалавр

М.Х.Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті

Тараз қаласы(Қазақстан)

Мазмұны

Кіріспе.....3

1.1.Бейімбет Майлиннің қаламгерлік қырынан танытқан шығармаларына шолу.....5

1.2.Қаламгердің жазу өнеріндегі негізгі қағидалары мен ерекшеліктері.....

2.Бейімбет Майлиннің балалар әдебиетіндегі негізгі орны.....

2.1.Қаламгердің балалар әдебиетіне қосқан үлесі.....

Қортынды.....24

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.....25

Кіріспе

Бейімбет Майлин шығармалары қазақ халқының жастарының дамуына өлшеусіз үлес қосқаны мәлім. әсіресе балалар әдебиетінде алатын орны шексіз. Осы тұста қазақ халқының сан қырлы әдебиетін сипаттап көрсеткен болатын, өз бойындағы өзгерістерді ерекше көрсете білген жазушы. жазушының шығармалары жоғары деңгейде дамыған. Осы тұста айта кету керекпіз Бейімбет Майлиннің балаларға арналған шығармалары балалар әдебиетінде өз орнын тапқан. осындай жан-жақты қаламгерді балалар әдебиетінің өкілі ретінде еңбегін халық болып бағалау маңызды[1].

Ерекше атап өту керек Бейімбет шығармалары «Өтірікке бәйге» аталған шығарма қазақ халқының әдебиетін әсіресе балалар әдебиетінің дауына ерекше үлесін қосты десек артық айтқанымыз емес Бейімбеттің балалар әдебиетіне қосқан үлесі аса жоғары осы себепті де балалар әдебиетінің жазушысы ретінде көрсекте артық болмайды. «Кемпірдің ертегісі» секілді поэмалары балалар әдебиетінде ерекше орын алады. Қазіргі қоғамда ең маңызды мәселе балалар әдебиетінің кейіншекеп бара жатқандығы. осы тұста Бейімбеттің шығармалары балалардың әдебиеттен шеттеп қалмауына өз септігін тигізуде. Расменде балалардың дамуы мен ой санасының жоғары деңгейде өсуі үшін ең алдымен қажеті балаларға берілетін білім, ал жас балаларға берілетін білім әлбетте әдеби тілде дұрыс жеткізілуі маңызды. Бейімбеттің шығармалары шынай өмірмен астасып жатады. бір қарағанда балаларға арналған ертегі болуы мүмкін. Бірақ, халықтың мұң-мұқтажын ерекшелеп көрсететін шығармалары ерекше есте қалған жайы бар. Халықтың басынан өткен жағдайларын ерекшелеп көрсететін шығармалары әдебиет және балалар әдебиеті әлемінде ерекше орын алған. Сол себепті де Бейімбеттің шығармалары көзге бірден түсіп әдебиет әлемінде орнығып орын алған болатын. Әдебиеттегі орны тым бөлек болып табылады. сол себепті жас жеткіншектер арасында ерекше орын атыл жататындығы анық. балалар әдебиетіне тоқталып өтетін болсақ. шынайы көзқарас арқылы жасаған дағдыдағы шығармалары ерекше көзге түскен жайы бар. халқымыздың ғалымдары мен қаламгерлері әрқашан жоғары баға беретін Бейімбет шығармалары осындай баға береді. өз шығармаларындағы әрбір кейіпкерге ерекше мән бере отыра өз туындыларын дүниеге әкеледі. әдебиет арнасында ерекше көзге түсіп өн бойындағы өзгерістері дүниеге келген жайы бар. рухани еңбектің нәтижесін хәм

ерекшелігін халық тарапынан көрініс тауып әдебиет әлемінде түрлі өзгерістерге түрленуіне өз әсерін тигізген жайы бар. осы тұста Бейімбеттің шығармасындағы негізгі ойларды ашып өтсек әрбіріне жеке тоқталу қаламгердің ерекшеліктерін нақтылау болып табылады. қаламгердің әңгімелерінде ұлттық болмысты тереңірек сипаттап көрсеттеді. ұлттық ерекшеліктерді тілге тиек етеді. қаламгердің басымкөпшілік әңгімесі ұлттық болмыс пен ұлттық идеяны сипаттау және қарапайым халыққа көрсету болып табылады. жазушының қаламынан шыққан шығармаларға үңіліп қарайтын болсақ, әдебиет әлеміне өзіндік орны бар, ұлттық сипатын айқындап көрсеткен табиғатын ашып әдебиет өлкесінде қолдана білетіндігі жазылған.

Б.Майлиннің туындылары көркемдік ерекшелігі арқылы іске асып отырады. ғылыми күрделі бағытты емес адами көркемдікті балаларға жеңіл жеткізе білген қаламгер. майлиннің балаларға арнаған шығармалары жеткілікті қаламгердің шығармалары балалар әдебиетінде де орын алғандықтан балалар әдебиетшісі ретінде көруге мол мүмкіндік бар. ақын 1921 жылдан бастап балаларға арнап өз өлеңін ұсынған болатын. жас мезгілі жайында балаларға өнерін тарту еткен сөз шебері қалың қазақ елі үшін ақын есебінде де таныла бастады. өз шығармаларын өлең жолдары арқылы жеткізе білді десек Адам баласы шынайылыққа, төзімділікке тырысуы қажет ақ. Адам өмірі мен шығармашылығына толықтай тоқталып өту. Өнегелі өмірі жолында әрекет етуі өте қызықты болып табылады. Кей адамдар бойындағы қасиеттер мен ерекшеліктеріне қарай түрлі талдаулар жасалынып отырғандығы мәлім. Қарап отырсақ қазақ қоғамы өз мінезі мінбесіне сай әрекет етуді қашанда негізге алғандығы мәлім. Адами тарих адами факторларға өз әсерін тигізеді. осылайша халыққа шынайы жазбаларын көрсету арқылы түрлі дәлелдейді.

Қортынды

Қортындылай келе,Бейімбет Майлинның шығармалары әдебиет әлемінде ерекше орын алып отырған жайы бар. Кіріспе бөлімнен ақ байқағанымыз шығарманың және қаламгердің әдебиеттегі алар орыны ерекше екендігін байқауымызға болады. Жалпы курстық жұмысмыз негізгі екі тараудан тұрады әр қайсымында Бейімбеттің қаламынан туындаған осындай ұлы Шығарма өз биігінде қала бермек екендігін тағы бір мәрте дәлелдеді. қазақ әдебиетінің майталманы, қара нары деп айтсақта қателеспейміз. Шұға болмысы бөлек жан әрбір әрекетін ойлана жасайтын. ақылмен арпалысып әрекет жасауға бейім бикеш екендігі көрінеді. Шұға саналы әрі көркем сұлулықтың иесі екендігі мәлім. Шұғаның қайтқаны жүректі тебірентіп қана қоймай артынан орны толмас қайғыны алып келгені мәлім. Осы себепті де ұзақ уақытқа дейін кей жүректерде өшпес

орын алып орны толмас қасіретпен тең болды. Өзі сұлу әрі ақылды бойжеткеннен айрылып қалған елі һәм жері өшпес қайғыны біраз уақыт ұмыта алмастай күй кешкені мәлім. Сұлулығына бір кітапты арнағандай ақ сұлулығы жұрт ауызында мәңгіге қалғандай ақ. Бейімбет тек балалар әдебиетіне қатысты шығармаларды жазып қана қоймай қоғамдағы өзекті мәселелерді қарастырып отырған. жазған шығармалары ерекше назар аударып қарайтын болса нақтылағанда зерттеу жұмыстарын жүргізетін болсақ. Бейімбеттің шығармалары проза және поэзия жанрларында көрініс табады. Проза жанрда өз орыны бар тұлға тымқуыт тағдыр кешіп өз өрнек жолые ерекше салып өткені мәлім. Сол кезеңнен бастап қаламға деген қызығушылығы артқан Бейімбет балалар әдебиетіне де үңіледі. Түрлі жанрда өз шығармаларын оқырман назарына ұсынған. ең алғаш еңбекші қазақ газетінде жұмыс жасаған болатын. Сол газет беттеріне де ағашқы мақалаларын жариялап отырды. қаламгердің шығармалары әдебиет әлемінде теңдесіз һәм өлшеусіз ерекшеліктерге толы. Қаламгердің қай бір шығармасы болмасын құндылығы теңдесіз болып табылады. Өкініштісі жазары мол қаламгер шығармаларын толықтай жазып тауысып біте алмаған боздақ қалпында өмірден озды. Сол қалпына қарамастан өмірі мен шығармашылығында мол мұра қалды. Халықтың жадында мәңгілікке қалған жазушы өз артынан өлмейтін, өшпейтін мол мұра қалдырды. Ол әдебиеттің біраз саласына араласып әдебиет әлемінде өзін көрсете білген қаламгер. Әдебиеттің ерекше саласы ол балалар әдебиеті екені анық. Жас буын өкілдерінің өресін өсіру жас буынның өсіп келе жатқан уақытында ерекше әсер етер жазбалары осы ертегі мен дастандары болып табылады. Балалар әдебиетінің ерекшелігі осында ешбір пессимистік әсері бола бермитін әдеби бағы болып табылады. тек оптимизм жоғары деңгейде дамыған әдебиеттің саласы. Артып бара жатқан уайым қайғы табыла бермитін ерекше жанр екені мәлім. Кішкентай балалардың ой арманы асқақ келеді. ерекшелігі де сонда. Балалар өз ойларына еркіндік бере алу арқылы ғана ерекшеленеді. Сондықтан балалардың әдебиетінде де белгілі бір стандарттар болмауы тиіс делінеді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

- 1 Қазақ әдебиеті. Энциклопедиялық.-Алматы: «АРУНА» ЖШС,2015 жыл
- 2 Энциклопедиялық анықтамалық.-Алматы: ЖШС,2010
- 3 Ахметов Ш. Қазақ балалар әдебиеті. Алматы 2009
- 4 Байменшин Майлиннің Бейімбеті. Алматы. Білім.2014
- 5 Нұртазин Т. Бейімбет шығармашылығынан Алматы.Жазушы,2013

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.